

TORONTÁL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Éves előfizetés	400 K
Éves előfizetés	240 K
Éves előfizetés	120 K
Éves előfizetés	60 K

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Felkiadó igazgató: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Óbáhyva (Zápolya) utca 1. Telefon: 1000

MEGJELENIK MINDEN NAP, KÉTFO
GHEPEK UTÁN NAPON KIVÉTELESEN

Vetiki Beszkek. 1921.

L. évfolyam. 32. szám.

Kedd, február 15.

A kormánypart és az agrárpart tárgyalásai.

Beograd, febr. 13.

Trifkovity miniszter Pasity megbízásából érintkezésbe lépett az agrárparttal, hogy a megkezdett tárgyalásokat — amelyek az agrárpartnak a kormányba való beillesztését célozzák — folytassák. Az agrárpart elnöke Lazity, kijelentette, hogy a holnapi nap folyamán fogja átadni pártja javaslatait, amelyek alapján lesz csak lehetséges a további tárgyalás.

A független szociálisták nagygyűlése.

Beograd, febr. 13.

A független szociálisták ma délután 5 órakor tartották meg a Szlavia nagytermében első nyilvános ülésüket. A gyűlésen Lapce vity Dragicsa beszélt a szerveződései és a sztrájk jogról. Beszédében támadta az övenkilenc tehetetlen kommunista képviselőt, amire a szociálisták és kisebbsérvű rendezvény fordult elő. A gyűlés vezetőségének sikerült azonban a rendet helyreállítani és a következő határozati javaslatot elfogadtatni: A szakszervezeteket azonnal újra meg kell nyitni és a sztrájkjogot újra meg kell adni, mert ezeknek a jogoknak betiltása ellenében van a fennálló törvényekkel.

A cseh kormány eltörölte a vallástanítást.

Prága, febr. 13.

A Prager Tagblatt jeleni, hogy a kormány rendeletet adott ki, mely szerint az iskolákban vallástan helyett erkölcs- és polgari jogi ismereteket kell tanítani.

Kropotkin herceg temetése

Moszkva, febr. 13.

Az elhunyt Kropotkin Péter herceg holtteste tegnap este hat órakor érkezett meg Moszkvába. A holttestet nagy hivatalos ünnepi pompával fogadták és minden előkészületet megtettek, hogy a temetés minél fényesebb legyen. A szovjet kormány általános gyászt rendelt el az egész ország területére.

Felemelik az osztrák vasutak tarifáját.

Wien, febr. 13.

Az osztrák államvasutak tarifáját február hó 15-től ötven százalékkal felemelik. Az osztrák államvasutak múlt évi deficitje negy és fél milliárd korona volt.

Az entente senkinek sem engedi el a hadikártérítés megfizetését.

Ha Németország nem fizetne, az entente fegyverrel hajtja be követelését.

London, febr. 13.

A német hadikártérítés megfizetésének kérdésében angol politikai körökben bizonyos nyugalanság észlelhető, mert mindjában előtérbe tolul annak a kérdésnek a lehetősége, hogy az esetben, ha Németország nem volna képes vagy nem akarna megfizetni a reá szabott hadisarcot, az entente milyen módon és milyen eszközökkel szerezzen érvényt követeléseinek.

A Németországból jövő híradásokból ítélve úgy találják, hogy Németország, mint állam, még ha szándékában volna is, nem fogja tudni megfizetni a hadikártérítés összegét. A német gyártás és kereskedelem azonban ma is olyan lendületű és még mindig akcióképes tőkével rendelkező, mindenestre az állam teretén belül, mint nemzeti vagyon, olyan összeget jelent, amely hozzájárulhat közvetve vagy közvetlenül a fizetendő hadisarc letörlesztéséhez.

Az entente jóváhagyó bizottsága a német hadisarc ügyében legutóbb tekintélyes amerikai pénzemberek véleményét kérte ki, akik a német iparral és kereskedelemmel több évtizedes összeköttetésben állottak. Az amerikaiak becslése szerint a

németek jelenleg legfeljebb csak a felét tudnák megfizetni annak az összegnek, amit az entente kirótt rája.

Ezzel szemben Lloyd George legutóbb kijelentette, hogy a németeknek joguk van a hadisarc megfizetési módjaitra vonatkozólag ellenjavaslatot tenni, de a fizetési kötelezettségük alól semmi szín alatt sem bujhathatnak ki a németek. Az entente nem fogja elengedni egyik legyőzött államnak sem a hadisarc megfizetését és ha Németország olyan magatartást tanúsítana, amely a fizetési kötelezettség alól kibúvársára engedne következtetni, úgy az entente, ha kell, fegyverrel fogja követeléseinek érvényt szerezni.

Paris, febr. 13.

Briand francia miniszterelnök a képviselőházban a német hadikártérítésre vonatkozó egyik interpellációs kérdés szavazása előtt, hosszabb beszédet tartott. Kijelentette, hogy hiábavaló a németeknek minden mesterkedése, a németeknek fizetni kell. Franciaország megtett minden ellenintézkedést az esetben, ha Németország megtagadná fizetési kötelezettségét. De ettől tartani nem kell, — mondotta — mert Németország ugyanis a kezünkben van!

A vallás és faj elleni uszításokat szigorúan fogják büntetni.

Beograd, febr. 13.

Az átmeneti intézkedésekre vonatkozó törvényjavaslat, amely az a kormányhoz szükséges, elkészült. Az országnak új kerületekre való felosztása, a közigazgatás felszámolása és ezek az egyéb munkálatok három évig tartanak. Ez a nemzetgyűlés a mai összetételében azonban legfeljebb két évig maradna meg és így az új parlament választását meg a régi tartományi beosztásból ejtenék meg, ami a legnagyobb

annonáliakra vezethetne. És így valószínűnek látszik egy olyan megoldás, hogy az átmeneti idő három évet fogják két évre redukálni vagy a nemzetgyűlés tartamát hosszabbítják meg két évről háromra.

Az átmeneti intézkedésekben tiltó rendelkezések vannak az állam egysége elleni bűnesetekre, a vallás és a faj elleni uszításokra nézve. Ezeket a bűneseteket szigorúan fogják büntetni.

A román és orosz béketárgyalás előtt.

Bukarest, február 13.

Csicserin orosz külügyi népbiztos Take Jonescu román külügyi miniszterrel szikratáviratban közölte, hogy az orosz kormány elfogadja a románok kívánságát, hogy egy semleges városban tartandó tárgyaláson tisztázzák a két állam közötti vitás kérdéseket. Az orosz kormány a tárgyalás helyéül Revalt ajánlja, ahol a két állam delegátusai találkozhatnak, hogy a később megtartandó értekezlet programját közösen megállapítsák.

A miniszterek sztrájkolnak.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Róma, febr. 13.

Az olasz szenátusnak különös szenzációja van. Utolsó ülésére ugyanis egyetlen egy miniszter sem jött el, úgy hogy az elnök kénytelen volt az ülést elnapolni. A miniszterek passzív magatartásának az az oka, hogy a parlamentben a szociálisták sztrájkot kezdtek, mert a kormány a kenyér árat nem szállította le. A miniszterek erre a sztrájkra viszontsztrájkjal feleltek. De meg van rá a kilátás, hogy rövidesen létrejön a béke, mert a közvetítő tárgyalások már megkezdődtek.

Benes legújabb ötlete.

— „Torontál” tudósítójának távirata.

Bécs, febr. 13.

Benes cseh külügyminiszter Párisból Londonba utazik, hogy tájékoztassa az angol kormányt a közép-európai kérdéstről és az utódállamok értekezletére vonatkozó tervéről. Benes fel fogja vetni londoni időzése alatt az angol hivatalos körök előtt azt az ötletét, hogy a londoni értekezleten alapítsák meg a semleges ukrán népköztársaságot, mely fölött Csehország gyakorolja a protektorátust.

Bajba kerültek a magyar hitbizományok.

— „Torontál” tudósítójának távirata.

Budapest, febr. 13.

A hitbizományok tulajdonosai közül többen kérvényt adtak be, hogy engedjék meg hitbizományaik részben való megszüntetését. Ezt a kérelmüket azzal indokolják, hogy a proletárdiktatura és a román megszállás alatt oly nagy károkat szenvedtek, melyeknek helyreállítási költségeit csak így tudják fedezni. A kormány még nem foglalt állást ebben a kérdésben.

Az 5 és 10 parás aprópénz a forgalomban.

Beograd, febr. 13.

A pénzügyminiszter a napokban fogja forgalomba bocsátatni az 5 és 10 parás nikkeipénzeket.

Az osztrák parlamentnek nincs más gondja.

Wien, febr. 13.

Schnitzler Arthur világhírű „Reigen” című könyvdarabjának előadását, amelyet színpadon most hoztak először, a rendőrség két heti játszás után betiltotta. A darab színrehozatala annak idején nagy vitát provokált, mert a színházi emberek nagy része is azt állította, hogy a darab tulságosan erotikus beállításánál fogva nem válthatja ki az emberekből azt a művészi hatást, mint amit olvasva kivált.

A darab betiltása először a lapokban, majd magában a parlamentben is szóba került. Leitner szóc. képviselő sürgős interpellációt jelentett be Schnitzler darabjának beszüntetése miatt. Az interpellációban hevesen támadt neki a kultuszminiszternek, aki azt felelte neki vissza: „Erről a betiltásról magánál érdekesebb emberek vannak hivatva bírálót mondani.” Az interpelláció nyomán óriási vihar tört ki a parlamentben, amelyet az egyes józanabb elemeknek csak hosszú idő múlva sikerült letompítani.

Kommunista összeesküvést lepleztek le Franciaországban.

Az orosz propaganda az entente-államokban már talajra talált.

Páris, febr. 13.

A francia államrendőrség a legutóbbi időben egy nagyobb arányú kommunista propagandának jött a nyomára és erőlyes közbelépés után rövidesen lerántotta a leplet az összeesküvésekről.

Megállapították, hogy az orosz szovjet agitátorai már régóta tartózkodnak az entente államokban, ahol kiterjedt propagandát üztek és a francia szociálisták közül nagyon sok hívót szereztek a bolsevista eszméknek, ugyanarra, hogy Franciaországban már önálló, titkos kommunista szervezet alakult, amely mindszélesebb körben terjesztette a kommunista eszméket. A francia kommunisták, az orosz elvtársaik segítségével már lasankint előkészítették a talajt a szovjet-köztársaság kikiáltására, úgy hogy a propaganda már veszélyes méreteket kezdett ölteni.

Az összeesküvés szálai Párisban, Nizzában és Antoni városban összpontosultak, ahonnan szervezték a franciaországi agitációt.

A letartóztatott kommunisták között, az orosz agitátorokon kívül, igen sok szláv nemzetiségű, francia egyetemeken járó diákokat is találtak, akik a leglelkesebb terjesztői a kommunizmusnak és állandó összeköttetésben állottak az orosz bolsevista kormány külföldi propaganda vezetésével.

A kommunista szervezet leplezése nemcsak Franciaországban, de a többi entente államokban is kinos feltűnést keltett és a több entente államok is megtették minden praeventatív intézkedést a kommunista eszmék és agitátorok kiirtására.

Az alkotmány-bizottság ülése.

A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése.

Beograd, febr. 13.

Az alkotmány-bizottság-ülését délelőtt fél tizkor nyitották meg. A tárgysorozat előtt bejelentette az elnök, hogy dr. Vesznity, a bizottság elnöke harminc napi szabadságra távozik és így a bizottság válasszon más elnököt. Vita után a bizottság úgy határozott, hogy Vesznity nem mondott le és így a bizottság nem látja magát arra indítatva, hogy más elnököt válasszon. Az első szónok

Dr. Velykovics (dem.) hosszú beszédében kimondja, hogy a kormány alkotmánytervezetében egy szó sincs gazdasági és szociális kérdések megoldásáról, holott ezek sokkal fontosabbak mint a politikai kérdések. Mint-hogy az eddig elhangzott javaslatok tulnyomó része csak ilyen változtatásokat kíván, ezeket a javaslatokat mind el is kell fogadni.

A magántulajdon sérthetlensége.

Szerinte a magántulajdon szent és sérthetetlen voltát nem lehet ilyen mereven kimondva az alkotmányba bevenni. Mint-hogy élő, tényleg létező jogi fogalmakról van szó, ezek az idő folyamán folytonos átalakulásoknak vannak kitéve. Ha egy római ember ma feltámadna, kénytelen volna megállapítani, hogy a római magánjog nagyon megváltozott az idők folyamán. Pedig a mi magánjogunk teljesen a római magánjogon épült föl. Eppen ezért nem lehet merev tételként az alkotmányba bevenni, hogy: a magánjog szent és sérthetetlen. Hiszen a legutolsó időkben is óriási változást. Nézzük csak a kisajátítást, az építkezéseknél lévő eljárást. Ha az államnak joga van területeket kisajátítani, ha joga van elrendelni hogyan szabad és hogyan nem szabad építeni, akkor nem lehet az alkotmányba bevenni a magánvagyon korlátlanul sérthetetlen voltát. De nem szabad megsemmisíteni sem, mert a magántulajdon sok esetben a munkára való ösztönzés, a szorgalom és igyekvés eredménye, amelynek azonban kötelességei is vannak. Itt eszembe jut egy francia királyi mondása, aki fiait ezekkel a szavakkal küldötte el a világba: „Menjetek és viselkedjetek úgy, hogy a nép megbocsássa nektek, hogy hercegeknek születtetek.” Jó volna, ha a nagy vállalkozók, nagybankok, nagytőkék ezt a mondást megszívlelnék.

A sajtószabadság.

A sajtószabadságról beszélve kijelenti, hogy a sajtónak meg kell adni a legmesszebbmenő szabadságokat, de arra gondolni sem lehet, hogy a sajtó visszaéléseit is meglehessen szüntetni. Az amerikai és angol államban megpróbálkoztak vele és nem sikerült. Ez egy olyan kérdés, amelynek a helyes megoldása majdnem, sőt talán lehetetlen. Egyetlen egy államban szüntették meg teljesen a visszaéléseket — Perzsiában — de ott aztán az egész sajtót elpusztították.

A két kamarás rendszer.

A két kamarás rendszerről beszélve kijelenti, hogy az mindennüti, vagy a legtöbb helyen történelmi tradíció maradványa és pusztulóban van. Szerinte fölösleges leutánozni az angol felsőház intézményét, mert ez Angliában egy történelmi tradíció emléke, amely napról-napra vesztett jelentőségéből és amely ma már nem más egy történelmi relikviánál, melynek azonban a törvényhozásra és a nép sorsának irányítására semmi befolyása nincs többé. A felsőházak a dolog természeténél fogva antidemokratikus intézmények. Beszédét azzal fejezi be, hogy

megállapodásszerű alkotmány kell.

mert ha nem fog az alkotmány kölesönös megállapodáson fölépülni, úgy örökké napirenden lesz. Az állam érdeke, hogy olyan alkotmányt hozzanak, amellyel minél többen vannak megelégedve.

Laginja bán a következő szónok, aki kijelenti, hogy ők a föderalisták nem államok szövetségét, hanem csak szövetséges államot akarnak. Nekik, horvátoknak a Szloecától a Drináig történelmi tradícióik vannak. Ők közös királyt és monarchiát akarnak ebből, de inkább királyt mint a monarchiát. A katonaság ellen beszél a továbbiakban s kijelenti, hogyha nem lesz katonaság, akkor a királyt úgy fog cselekedni, ahogy akar és amit a nép akar. Követeli a diplomáciai egységet. Követeli, hogy minden polgár egyformán adózzon. Olyan felsőházat kívánna, amelynek fele a tartományi parlamentekből, másik fele pedig az ország gazdasági intézményeiből kerülne ki. Megállapítja végül, hogy a kormánynak a parlamentben nincsen többsége. Beszédét azzal végzi, hogy az alkotmányra előbb esküdjön meg a király, akkor ők is lefognak tenni az esküt.

A bizottság arról tárgyalt még, hogy vasárnap is dolgozzanak-e vagy sem a bizottságban. A szociálisták, a kommunisták a vasárnapi munka mellett voltak, de a többség a vasárnapi szünet mellett döntött. A bizottság következő ülését hétfő délelőtt fél tíze tüztek ki. Hétfőn van az általános vita utolsó napja.

Rövid hírek.

Budapest, febr. 13.

Az új lakásrendelet megengedi, hogy a házbéreket 50 százalékkal emeljék.

Bukarest, febr. 13.

A kormány az elitált szocialista vezéreket az állami sóbanyákba küldte kényszermunkára.

Prága, febr. 13.

A felvidéki népszámlálás február 15-én kezdődik meg.

Berlin, febr. 13.

Hivatalos angol közlés szerint Németországnak a két évi megszállás 36 milliárd márkába került.

Fiume, febr. 13.

A városban a sztrájk megszűnt, a munkások ismét fölvetették a munkát.

HIREK

Halalozás. Nagy részvétellel vették a hirt, hogy Kemény Benő, a Krishaber és Schlezinger-cég egyik tulajdonosa Bécsben szívizélfűtés következtében váratlanul elhunyt. Az elhunyt, aki Beeskereken is reageteg jóbarátot hagyott hátra, néhány nappal ezelőtt a legjobb hangulatban, teljes testi frissességben utazott föl Beeskerekről Bécsbe, ahol váratlanul érte a katasztrófa. Joviális uri modoráért, előzőekenységéért Kemény Benő közszereplésnek örvendett. Halála úgy Beeskerek társadalmi, mint kereskedői életének súlyos veszteséget jelent.

Eljegyzés. Lustein Lotta Vellika Kikinda és Stein Sándor Debeljacsa-jegyesek. 1921 február hó 8. (Minden külön értesítés helyett).

Angol magyar Duna társulat. Londontól jelentik, hogy a napokban alakult meg egy millió font sterlinggel egy angol magyar társulat, amelynek az a célja, hogy Magyarország dunai kivitelet és behozatalát előmozdítsa.

Szabad a zsirszállítás Németországba. Beogradból jelentik tudósítónk, hogy február 15-től kezdődően Németországba korlátlan mennyiségben lehet zsirt szállítani.

Irodahelyezés. Irodánkat a Herzog Gyula-féle szenttelepen levő irodahelyiségbe Skerlicseva ulica (Városház-utca) 2. sz. alá, a gimnáziumi tornateremmel szemben, helyeztük át. Székereskedelmi és Árnforgalmi Társaság és Herzog Gyula cég.

Leszállították a százalékos és fokozatos illetékeket múlt év december hó 1-ével, az állandó bélyeg- és jogilletékeket pedig felemelék, miáltal a bélyegtörvény annyira komplikáltta vált, hogy alig van halandó, aki ezen labirintusban jelenleg eligazodni képes volna. Ezen legújabb törvényes rendelkezések alapján dr. Vlajkovity Milán pénzügyi főtanácsos szerkesztésében most hagyta el a sajtót a bélyeg- és jogilletékek fali nagy lexikona, mely elsőrangú papíron, igen szép kiállításban jelent meg, felhívjuk a jogkereső közönséget, de különösen az ügyvédek, bírák, kir. közjegyzők, pénzügyezetek és vállalatok, valamint a kereskedők és iparosok figyelmét ezen műre, mely magában foglalja egy a peres, mint a perenkívüli, valamint a közigazgatási eljárásban felmerülő összes bélyeg- és jogilletékeket, tehát úgy az állandó, mint a fokozatos, valamint a százalékos illetékeket is. Kapható szerb, avagy magyar nyelven. Egyes szám ára 20 dinár. Megrendelhető a szerzőnél: Dr. Vlajkovity Milán pénzügyi főtanácsosnál Vrscac és Pleitz Fer Pálkiadónál Vel. Beeskerek

Miért szeretik az iskolák annyira az osijeki Luszig-féle irkát és gyakorlati füzeteket? Azért, mert ezek kitűnően irható papíron, remek vonalzással s igen izléses fedlapokkal, 18/25 cm. méretekkel, végre az igazi régi irka alakjában készültek s emellett még olcsók is! Nagyban kaphatók Lusztig Oszkár nagykereskedőnél és kiadónál Osijek I., Županijska ulica 36.

Lohoviczky tábornok új bolsevista ellenes hadserege.

Konstantinápoly, febr. 13.
Lohoviczky orosz tábornok, aki a Kolcsak hadseregében harcolt, Niklszk Uszurejszkben, Vladivosztoktól északnyugatra egy új bolsevistaellenes hadsereget szervezett meg. Lohoviczky hadserege nagyrészt a Kolcsak-hadsereg törzsének maradványaiából és különítményeiből áll.

Nagyon jó üzlet a kivándorlók szállítása.

Nehéz szívvel hagyja el az Amerikába törekvő kivándorló a hazai rögöt. Az a remény vezérli, hogy odaát jobb keresethez jut. Hányan vannak, akik keservesen csalódnak és szívesen visszajönének az újvilágból, ha összetudnák kaparni a visszavándorláshoz szükséges pénzt. Nagyon kétséges, hogy a kivándorló keres-e, vagy sem, de bizonyos az, hogy azok a hajóstársaságok, akik a kivándorlókat szállítják, nagyon is sokat keresnek. A Cunard hajóstársaság, amelynek hajói évenként rengeteg kivándorlót liferálnak az amerikai partokra, most tette közzé legutóbbi üzletének mérlegét. A társaság befizetett részvénytőkéje 6.926.209 angol font, 1919-re a társaság összesen 1.724.420 angol font osztalékot fizetett. Az utóbbi tizenöt év alatt az évi átlagos osztalékoszeg 1.176.162 fontot tett ki. A legutóbbi tíz év alatt kifizetett osztalék 11.763.634 fontot tesz ki, tehát majdnem kétszerese a befizetett részvénytőkének. Ezenkívül természetesen voltak a társaságnak egyéb jövedelmei is: új részvények kibocsátása, tartaléktőke szaporítása. Mindebből kétszik, hogy a kivándorlókat szállítani nagyon jó üzlet.

Elsimult a magyar válság

A Torontál bulvártájának távirata.

Budapest, febr. 13.

A pártok állásfoglalása feltétlenül a megoldás felé vitte a politikai válságot. A tényállás a következő: Teleki miniszterelnöknek az a terve, hogy egy új egységes kormánypartot alakítson, meghiusultnak tekinthető. Viszont lehetővé vált a kormány programjának támogatása céljából a pártok szövetkezése. Ezt a körülményt állapította meg a Teleki elnöklésével megtartott pártközi konferencia, melyen a kormányt támogatni hajlandó pártok vezetői vettek részt. Itt az a felfogás alakult ki, hogy bár a kormányra nézve kedvezőbb lenne egy egységes többségi párt, minthogy azonban ennek megvalósítását a mai viszonyok kö-

Szovjet-Oroszország mindenáron fegyverrel akarja eszméit diadalra juttatni.

Trockij a németekkel tárgyal municiószállítás végett.

Koppenhága, febr. 12.
Moszkvából érkezett rádiójelentés szerint, a szovjetek tanácsának legutóbbi ülésén Trockij ismertette a népbiztosokkal ugy az orosz, mint az általános európai politikai helyzetet és kijelentette, hogy az európai kuszált és rossz politikai helyzet alkalmas arra, hogy a szovjet tavasszal ne maradjon tetlen, hanem fegyverrel szerezzon érvényt eddigi eredményeinek biztosítására. Trockij szerint, magának Oroszországnak is olyan gyenge a jelenlegi politikai helyzete, hogy a nyugati államok ellen indítandó offenzíva rovatán már nem ronthat, csakis javíthat a szovjet állapotán.

Helsingfors, febr. 13.
A Finnországba érkezett szovjetkiküldöttek elmondása szerint,

a szovjetek tanácsa elhatározta, a bolsevista hadsereg reorganizálását és toborzását. Trockij reméli, hogyha 2 millióra tudják emelni a szovjethadsereg létszámát, úgy tavasszal megindíthatja a Nyugat ellen tervezett offenzívát.

Moszkva, febr. 13.
A szovjetek tanácsának ülésén Trockij bejelentette, hogy a tavasszal megindítandó offenzívához való municiószállítás ügyében már eddig is skeresen tárgyalta a németekkel, akik hajlandóknak mutatkoztak municiót és egyéb hadianyagot szállítani bizonyos feltételek mellett. Trockij azután azzal dicsekedett, hogy Japán megígérte semlegességét a szovjet javára.

Ausztria népének nem kell Nyugatmagyarország.

Wien, febr. 13.
A napokban kezdődnek meg a közvetlen tárgyalások Nyugatmagyarország ügyében az osztrák és a magyar delegátusok között. Az első lezáró tárgyalások folyamán kiderült, hogy Ausztria népének nem kell Nyugatmagyarország, mert a jelenlegi pénzügyi viszonyok között a terület közigazgatási megszervezéséhez szükséges pénzt nem tudják előteremteni. Az a verzió, hogy

Nyugatmagyarországot entente-csapatok szállják meg, nem felel meg a valóságnak. Wiener entente körök véleménye szerint Franciaország befolyására vezethető vissza, hogy az entente a sajnálattal szerződésnek Nyugatmagyarországra vonatkozó részének eredeti felfogásától elállt és maga ajánlotta, hogy a két állam egymás között igyekezzen megállapodni.

zött remélni nem lehet, arra kell törekedni, hogy a kormány a szoros együttműködésre vállalkozó pártok szövetségére támaszkodjék. Az értekezlet azonnal kimondta a kormányt támogató pártok szövetségét. Elhatározták, hogy a pártok elnökségeiből közös elnöki tanácsot alakítanak Teleki miniszterelnök vezetésével. A közös elnöki tanács fog tárgyalni a pártokkal a kormányzati kérdésekről és a törvényjavaslatokról, melyeket esetről-esetre a pártok plenáris értekezlete elé terjesztenek.

A pártvezérek mai értekezlete foglalkozott a nemzetgyűlés összehívásának és munkarendjének kérdésével. Mivel a parlament munkaképessége a pártok megegyezése következtében biztosítottnak tekinthető, arra kérétek a miniszterelnököt, hogy a nemzetgyűlést minél hamarabb hívassa egybe. A Ház valószínűleg szerdán formális ülést tart és csütörtökön már érdemleges ülés lesz.

A livornói szociálista kongresszus.

Az olasz szociálisták nemrég tartották meg kongresszusukat Livornóban, hol arról kellett dönteniük, vajjon csatlakoznak-e a harmadik internacionáléhoz vagy sem? A kongresszus eredményéről annakidején két különböző forrásból származó távirati tudósítás érkezett, teljesen ellentétes tartalommal. Míg az egyik táviratban arról volt szó, hogy a kongresszus többsége csatlakozott a moszkvai internacionáléhoz, addig a másik viszont arról számolt be, hogy a kommunista indítványt nagy többséggel elvetették. Kezünkbe került most a római Epoca az a száma, mely a kongresszusról és annak eredményéről számol be. Ebből kitűnik, hogy a kongresszus nagy többsége 156.811 szavazattal 14.695 ellen a harmadik internacionáléhoz való csatlakozás ellen döntött.

A kongresszuson Turatti szociálista képviselő tartott figyelemreméltó beszédet, mely nagy-

ban befolyásolta a döntést. Turatti beszédéből közöljük a következő részt:

— Az erőszak kultusza — úgy mond — melegházi virág, nem sokáig él és nem a szocializmusból, hanem az imperializmusból fakad. Az erő negativuma és az is marad, ha mindjárt győzedelmeskedik is egy percre. Ime, ez a nézetkülönbség oka szociálisták és kommunisták között, mely régtől fogva fennáll és mindig megmarad. Nektek kommunistáknak megvan az a hibátok, hogy a munkás aktivitást az orosz forradalom ellenzésének tartjátok. Reméljük, hogy Olaszországnak nem kell vérpatakot átgázolni, mint a magyaroknak, mielőtt még a tetek megegyeznek állításaitokat. Akkor azután meg fogjátok érteni, hogy az orosz bolsevizmus nem más, mint orosz nacionalizmus, melynek nagy hatása lesz ugyan a világtörténelemre, de mely mindig a keleti nacionalizmus egy formája marad és azért kapaszkodik kétségbeesetten az olasz szocializmusba, hogy önmagát mentse és meghoszabbitsa életét és hatalmát.

— Nem követhetjük vakon a bolsevizmust, mert eszközeivé válnánk egy oly keleti nacionalizmusnak, mely nagy érdemei ellenére sem bírja helyettesíteni vagy szétrombolni a nyugati népek fejlettebb internacionalizmusát. A szociálisták tudják, hogy a küzdelem a cselekvésben és nem a csodákban, az egy napra, vagy évre bekövetkező forradalomban való hitben van. A jövőt férdáságosnak látják és fokozatos hódításokkal fognak elérkezni ahhoz a ponthoz, amikor a proletariátus átveheti a polgárságtól a társadalom igazgatását. Ezen az uton készül a szocializmus. A munkás cselekvés a nagy békéltető és egységesítő faktor. Ez fogja megalkotni az egységet, melyet nem találunk sem a szavakban, sem a napiparancsokban, bármely ügyesen legyenek is azok megszerkesztve.

— Ha meg is alakítjátok a kommunista-pártot, az tehetetlen lesz. És ha majd egyszer sikerül megalakítanotok a szovjeteket, kényszerülve lesztek azt az utat követni, melyre már, szociálista áruelők léptünk. Azért, mert ez a szocializmus, mely halhatatlan.

— Kényszerülve lesztek, hogy máttól kezdve megkezdjétek a társadalmi rekonstrukciós munkáját. Ti attól féltök, hogy a polgárság részére rekonstruáltok és azt hiszitek, hogy a növekvő nyomorból fog felfakadni a társadalom felépítése. Ehelyett csak karabinerik és nacionalisták nőnek ki belőle. Hiszek a munkálkodó erő hatalmában. Benne éltm és benne halok. Veletek megyek és keveset törődöm, ha nélkületek kell mennem, mert mindig hű maradok önmagamhoz.

HIRDESSZEN A TORONTÁL-BAN TELEFONSZÁM 21.

Szikvizgyárosok figyelmébe!

A „Magnesit“ Szénsavművek B. T. Novi Sadon

vásártéri (iparvágány) működését megkezdte!

Az érdekeltek felkértemek, hogy üres tartályukat megtöltés végett mielőbb küldjék el. Magnesit-szénsavunk elsőrendű gyártmány és teljesen szagtalan. Szaktekin-télyek pontos megállapítása szerint sokkal kiadósabb, mint bármely jelenleg forgalomban levő külföldi készítmény.

260

Prima hasábos bükfa

vagontételekben és detail.

Kovácsszén és faszén.
Tölgydorong ölenként K 100.

Novák és Társai. Telefon 301

361

Azonnal szállít az raktár Veliki Beeskerek

kékkő

1 kg garantált 98%
kg-ként K 27.50
vagontételénél K 26.80

a Torontáli Agrárbank R.-T.
Veliki Beeskerek 150

Cesar és Mosco Danon

Nérműve nagykereskedők
Sarajevo
Kendardzallak broj 1.

120

Telefon broj 396.
Konto pošt. štud. broj 1211.

**Érettségizett
fiatalember,**

volt állami tisztviselő, egy nagyobb cégnél
gyakornoki állást keres

Perfekt beszéli a szláv és magyar nyelvet.
Ajánlatok a kiadóra „Torontál”
jellegre. 275

Eladó

egy cséplőgarnitúra magy. állami
8 HP. Bővebbet:
TÁRCSULY J. lakatos,
Veliki Beeskerek
Pasityeva u. 2.

265

Takarmanyrépamag

elsőrendű uradalmi, csiraképes,
földből kinövő, kapható míg
a készlet tart. 276

Erdős Emil

gabona- és magkereskedése VEL. KIKINDA

E

gy jókarban
levő zongora, 1920. évi bor hordó-
számra, 2-3 szobára már hasz-
nált parkett és egy drótkerítés
azonnal eladó. Bővebbet Magyar-
utca 1. szám alatt. 272

Hirdetmény.

Telefon
150.

Van szerencsénk a n. é. vevőközönség tudomására hozni, hogy a volt nagyfőzde helyiséget átvettük és **Radicsev Gaza cég** alatt fűszer-, gyarmat-, féslek- és rövidáru-, valamint porcellánnagykereskedési szándékunk folytatni. Arusükségletünket külföldön szerez zük be, mely által egy minőség, valamint ár tekintetében az összes eme szakmába vágó cik-keket a legjutányosabban fogjuk a n. é. vevőközönség rendelkezésére bocsátani. Jelenleg raktárban van nagy mennyiségben porcellán- és fűszeráru, utban van Wienből nagymennyiségű egyéb áru, mely a napokban fog megérkezni. A n. é. vevőközönség szives pártfogását kéri

Fleiner Aladár Radicsev Laza.

Porcellán

12 mély, 12 lapos, 12 kis tányér és 12 db pohár
K 1000

Szállítja bárkora az ország előleges beküldése ellenében a 151

TORONTÁLI AGRÁRBANK R.-T.
VELIKI BEESKEREK.

Komplett, teljesen új

hálószoba-berendezés

eladó. 289

Megtekinthető: Car Dusanova (Váraljai) utca 27. szám alatt.

Egy 290

ügyes segéd

fűszer-, csemege- és Delikatessz-
szakmában jártas, szerb, német,
magyar nyelvet bírja,
azonnal felvétetik
Ajánlatát küldje

BRÜLL JENŐ céghez
Pancsova.

Hengerfurásokat

gőzgépeken és motorokon,
valamint mindenféle javítá-
sokat helyben és vidéken vállal a

Torontáli Talajművelő R. t. javító-
műhelye Veliki Beeskerekben - 294

**KÁVÉHAZBAN, VEN-
DÉGLÖBEN KÉRJÜK
A TORONTÁLT**

Menetrendkivonat

az SHS. vasutak bányai vonalairól.

Érvényes november 1-től

Veliki Beeskerek—Csóka—Subotica

*1251	1920	i. V. Beeskerek	6.	*1216	705
1950	450	6. Subotica	i.	580	2300

* Közvetlen vonatok Subotica—Pancsova között.

Vel. Beeskerek—Karlova—V. Kikinda

1251	1920	i. V. Beeskerek	6.	705	1216
1702	2292	6. Vel. Kikinda	i.	490	148

Vel. Beeskerek—Csóka—Szóreg.

1251	1920	i. V. Beeskerek	6.	1216	705
2038		6. Szóreg	i.	642	

Veliki Beeskerek—Pancsova

300	710	1240	i. V. Beeskerek	6.	1221	1814	2107
701	1224	1640	6. Pancsova	i.	880	1412	1730

* Közvetlen vonatok Subotica—Veliki Kikinda között.

Veliki Beeskerek—Vrsac

380	1700	i. V. Beeskerek	6.	741	1800
750	2124	6. Vrsac	i.	300	1300

Veliki Beeskerek—Zombolya (Közvetlen vonatok)

1200	i. V. Beeskerek	6.	640
1730	6. Zombolya	i.	240

Subotica—Szóreg.

1512	i. Subotica	6.	1200
2028	6. Szóreg	i.	642

Subotica—Csóka—Karlova—Vel. Kikinda

1122	i. Subotica	6.	1950	450
1122	6. Vel. Kikinda	i.	1425	2240

* Közvetlen vonatok Subotica—Pancsova között

Zombolya—Starisele (Óregfalu)

1800	i. Zombolya	6.	218
1927	6. Óregfalu	i.	040

Vrsac—Petrovoszello—Pancsova

800	i. Vrsac	6.	1783
1017	Petrovoszello	6.	1524
1200	6. Pancsova	i.	1400

Vrsac—Petrovoszello—Kovin

1325	i. Vrsac	6.	1201
1519	Petrovoszello	6.	1025
1725	6. Kovin	i.	850

Secsanj—Samos—Kovacsica—Pancsova

500	i. Secsanj	6.	1617
900	6. Pancsova	i.	1292

Secanj—Samos—Alibunár

500	i. Secsanj	6.	1820
812	6. Alibunár	i.	1610

Vrsac—Veliki Z-ám

420	1440	i. Vrsac	6.	620	1647
522	1587	6. Veliki Zsám	i.	582	1550

Zombolya—Vel. Kikinda—Szóreg

*1640	800	1750	i. Zombolya	6.	*100	1754	802
1841	343	2047	6. Vel. Kikinda	i.	2310	1712	500

* Simplon-expressvonal.

Vrsac—Bela Crkva

1242	1745	i. Vrsac	6.	740	1624
1414	1912	6. Bela Crkva	i.	600	1441

Téglagyár

forgalmas helyen, 16 kamrás Hoffman u-féle körkemencével, gépre berendezhető helyiségekkel, szárító szinkekkel, tisztí és munkálakásokkal, iparvágánnyal, 8 holdas gyártelepen kívül 23 hold szántó-földdel, az állomással szemben, tégl- és cserépkészlettel együtt

eladó.

Megtekinthető Debeljačan az állomással szemben.

További felvilágosítás a **Pancsovai Népbanknál** Pancsován szerezhető.

172

Rüht és viszketeget

4 nap alatt biztosan gyógyít a katonaságnál kitűnően bevált

SVRABULIN

Kapható csak a NIKOLICS-gyógyszertárban Veliki Beeskerek, Zsitni trg (Gabona-tér).